

ปลูกพืชหมุนเวียน ได้ประโยชน์ อย่างไร ?

การปลูกพืชหมุนเวียน เป็นการปลูกพืชอย่างน้อย 2 ชนิดขึ้นไปลงในพื้นที่เดียวกัน จัดลำดับ หมุนเวียนกันไปอย่างมีระบบ โดยพืชปลูกนั้น จะต้องมีความเหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ ดังนั้นการปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อเพิ่มผลผลิตพร้อมทั้งอนุรักษ์ทรัพยากรดินและน้ำไปด้วย จึงต้องคำนึงถึง ชนิดพืช พันธุ์ และเวลาการเพาะปลูกที่เหมาะสมด้วย

ประโยชน์ของการปลูกพืชหมุนเวียน

1 **ดินอุดมสมบูรณ์** เศษซากพืชและรากพืช เมื่อย่อยสลายแล้วจะเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน ทำให้ดินร่วนซุย ส่งเสริมการเจริญเติบโตและกิจกรรมของจุลินทรีย์ดิน และเพิ่มปริมาณธาตุไนโตรเจนในดินเพิ่มสูงขึ้นจากการตรึงไนโตรเจนในอากาศลงสู่ดินจากพืชตระกูลถั่ว ในระบบการปลูก และพืชที่มีระบบรากลึก รากจะทำหน้าที่ดูดซับน้ำและธาตุอาหารที่กักฝังไหลไปกับน้ำสู่ส่วนลึกของดิน กลับคืนขึ้นมาใช้ประโยชน์เพื่อการเจริญเติบโตของพืชต่อไป

2 **เพิ่มความชุ่มชื้นให้กับดิน** ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน การปลูกพืชหมุนเวียนจะทำให้พื้นดินมีพืชปกคลุมผิวหน้าดินเป็นระยะเวลานาน ทำให้ลดอุณหภูมิดินเมื่อแสงแดดส่อง ดินจึงมีความชุ่มชื้นอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ขณะที่ยังฝนตกน้ำฝนไม่สามารถพัดพาดินจากน้ำไหลบ่าหน้าดิน จึงทำให้ลดการชะล้างหน้าดินและลดการสูญเสียดิน

3 **ธาตุอาหารถูกใช้อย่างมีประสิทธิภาพ** พืชหมุนเวียนแต่ละชนิดมีความยาวรากแตกต่างกัน จึงขออนุโลมดินในระดับความลึกต่างกัน ทำให้การดูดซึมธาตุอาหารจากดินของพืชมีความหลากหลาย ทั้งชนิดของธาตุอาหารและปริมาณที่ไม่เท่ากัน สลับกันไปตามความต้องการของพืชแต่ละชนิด จึงทำให้เกิดการใช้ธาตุอาหารอย่างมีประสิทธิภาพ

4 **ลดการระบาดของศัตรูพืช** โรคและแมลงศัตรูพืชชนิดต่างๆเจริญเติบโตได้ในสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศที่แตกต่างกัน การระบาดของโรคหรือการเข้าทำลายพืชแต่ละชนิดจึงแตกต่างกัน ดังนั้นการปลูกพืชชนิดต่างๆ ภายในพื้นที่เดียวกันสลับกันไปในแต่ละช่วงเวลา และฤดูกาลปลูก จึงเป็นการดึงดูดวงจรเจริญเติบโตของศัตรูพืชได้

5 **เพิ่มผลผลิต และปลอดภัยจากสารพิษ** พืชเจริญเติบโตและให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น เนื่องจากดินมีความอุดมสมบูรณ์ รากพืชสามารถดูดธาตุอาหารได้ดี และไม่ขาดน้ำเนื่องจากดินมีความชื้นสูง โรคและแมลงศัตรูพืชเข้าทำลายได้น้อย จึงทำให้ลดการใช้สารเคมีทางเกษตร ผลผลิตที่ได้จึงปลอดภัยจากสารพิษอีกด้วย

6 **ประหยัดค่าใช้จ่าย** เมื่อดินอุดมสมบูรณ์ โรคและแมลงศัตรูพืชน้อยลง การใส่ปุ๋ยชนิดต่างๆ โดยเฉพาะปุ๋ยเคมีที่มีราคาแพง รวมถึงการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชลดลง ทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำ และลดการใช้แรงงาน เช่น คายหญ้า ใส่ปุ๋ย น้อยลงตามไปด้วย จึงเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในการดูแลและรักษาพืช

รายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ กลุ่มวิจัยและพัฒนาการอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อการเกษตร กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน โทร 02-5791908